

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ У РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН

(представлено к. н. держ. упр. Сергієнко Л.В.)

Географічне розташування: центральна частина Євразії.

Населення: 18,157 млн осіб.

Адміністративно-територіальний устрій: територію країни поділено на 14 областей та 2 міста республіканського значення.

Форма правління: Президентська республіка.

Республіка Казахстан є однією з країн Центральної Азії, що за площею посідає 9 місце у світі та є найбільшою країною, що не має виходу до Світового океану. Територія Казахстану є більшою, ніж територія Західної Європи та становить 2 727 300 квадратних кілометрів. За розрахунком Central Intelligence Agency, станом на 2015 рік, за показником чисельності населення, Казахстан посідає 61 місце у світі.

У грудні 1991 року, Казахстан проголосив себе незалежною державою, а його лідер з 1979 року, Нурсултан Назарбаєв, - став першим президентом країни, та зберігає цю посаду дотепер. Казахстан офіційно є президентською республікою, де президент є головнокомандувачем збройних сил та може накладати вето на закон, який був прийнятий парламентом; прем'єр-міністр є головою Кабінету міністрів і главою казахстанського правління.

Нормативно-правовим підґрунтям функціонування державної служби у Казахстані є закон «О государственной службе Республики Казахстан» (від 23.11.2015 р.) [1], що регулює суспільні відносини, пов'язані зі вступом на державну службу, її проходженням, припиненням та визначає правове становище, матеріальне забезпечення і соціальний захист державних службовців, а також питання діяльності інших осіб в державних органах.

Основоположні засади, на яких повинна базуватися державна служба Казахстану визначені статтею 4 закону [1], а саме це: принцип законності, казахстанського патріотизму, єдності системи державної служби,

професіоналізму, ефективності, результативності, прозорості, меритократії, етичності, підконтрольності та підзвітності, нетерпимості до правопорушень, гласності.

Що стосується вимог казахстанського законодавства до претендентів на посаду державної служби, то в цілому вони є тотожними із вимогами до претендентів на посаду державної служби в Україні. Претендент на посаду державної служби в Республіці Казахстан повинен бути: повнолітнім, дієздатним, мати громадянство Казахстану, а також не бути притягненим до юридичною відповідальності протягом 3-х років перед вступом на державну службу і бути чітко готовим прийняти на себе обмеження, встановлені нормативно-правовими актами у сфері державної служби.

У Республіці Казахстан державні службовці поділяються на адміністративних та політичних (рис.1).

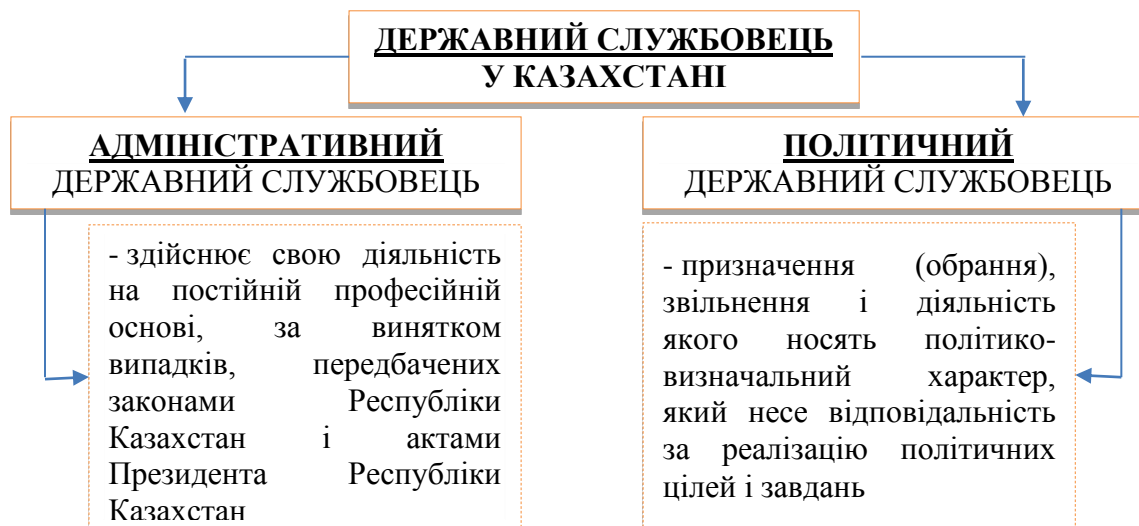

Рис.1. Класифікація посад державної служби у Республіці Казахстан

На основі проаналізованих положень закону «О государственной службе Республики Казахстан», було виділено ряд особливостей державних службовців, які згруповано відповідно до поділу державних службовців на адміністративних та політичних (табл.1).

Розглянувши наведені особливості, доцільно визначити відмінні положення у діяльності адміністративного і політичного державних службовців. По-перше, вони полягають у категорії державних посад. По-друге, при вступі на державну службу: для адміністративних держслужбовців вона здійснюється на конкурсній основі, а для політичних – на підставі призначення чи обрання. По-третє, адміністративним держслужбовцям кваліфікаційні вимоги встановлюються, а політичним – ні. Також адміністративні держслужбовці поділяються на корпус «А» і корпус «Б». Для політичних такий поділ не передбачається.

Є ряд обмежень, які застосовуються до державного службовця Республіки Казахстан, а саме це: бути депутатом в парламенті або масліхаті; займатися підприємницькою діяльністю; числитися у справі третіх осіб, у державному органі, в якому він перебуває на службі; використовувати в неслужбових цілях кошти, державне майно і службову інформацію; брати участь у страйках та інших операціях, які перешкоджають нормальному функціонуванню державних органів і виконання обов'язків держслужбовця; користуватися в особистих цілях послугами громадян і юридичних осіб через виконання посадових повноважень; забороняється безпосереднє підпорядкування батькам, дітям, братам (сестрам), чоловіку (дружині), за винятком випадків, передбачених законодавством Республіки Казахстан.

Таблиця 1. Особливості діяльності державного службовця у Республіці Казахстан

Ознака	Характеристика відповідно до посади державної служби	
	<i>Адміністративний державний службовець</i>	<i>Політичний державний службовець</i>
1	2	3
<i>Категорії державних посад</i>	встановлюються	не встановлюються
<i>Реєстр посад</i>	затверджується Президентом Республіки Казахстан за поданням уповноваженого органу	
<i>Вступ на державну службу</i>	Конкурсна основа	Призначення чи обрання
<i>Кваліфікаційні вимоги</i>	Повинні відповідати встановленим кваліфікаційним вимогам	Кваліфікаційні вимоги не встановлюються
<i>Робочий час</i>	П'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями	
<i>Призов на військову службу</i>	Надається відпустка без збереження заробітної плати і зберігається державна посада на період строкової військової служби	
1	2	3
<i>Службова етика</i>	Державні службовці зобов'язані керуватися принципом законності, дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм, бути прихильним державній політиці і послідовно втілювати її в життя	
<i>Дисциплінарні проступки</i>	Державні службовці не мають права надавати не передбачені законом переваги (протекціонізм, сімейність) при надходженні і просуванні по державній службі; використовувати свої посадові повноваження при вирішенні питань, пов'язаних із задоволенням своїх матеріальних інтересів або близьких родичів	
<i>Антикорупційна поведінка</i>	Державні службовці повинні протистояти і припиняти факти корупційних правопорушень з боку інших державних службовців і насамперед себе	
<i>Відпустка</i>	Надається щорічна трудова відпустка тривалістю 30 календарних днів з виплатою допомоги для оздоровлення у розмірі 2 посадових окладів	
<i>Відбір в кадровий резерв</i>	<i>Корпус «А»</i> - здійснюється уповноваженою комісією або проведенням конкурсу. <i>Корпус «Б»</i> - здійснюється проходження етапів відбору: тестування, оцінка особистих якостей, загальний конкурс	Не передбачається

Таким чином, дослідивши діяльність державного службовця в Казахстані, можна зробити наступні висновки. Державна служба в цій країні регулюється Законом «О государственной службе Республики Казахстан». Згідно цього закону державний службовець повинен керуватися визначеними принципами, головним із яких є принцип законності. Державний службовець як представник держави, повинен проводити свою діяльність згідно законодавчо задекларованих

вимог, правил і обов'язків. Дане визначається як фундамент реалізації та розвитку ефективної, неупередженої, прозорої державної політики Казахстану.

Список використаних літературних джерел:

1. Закон «О государственной службе Республики Казахстан» [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://mdai.gov.kz/ru/kategorii/zakon-o-gosudarstvennoy-sluzhbe>.

СІДЕНКО Аліна Олександрівна – студентка 2 курсу Житомирського державного технологічного університету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».